

CZU 341.4

DOI 10.5281/zenodo.14930347



Constantin RUSNAC*,
constantin.rusnac@mai.gov.md



Nicolai LEVANDOVSKI**,
levandovski@mail.ru

ÎNREGISTRAREA VIDEO A CONFRUNTĂRII

Adnotare: Articolul analizează utilizarea înregistrării video în cadrul confruntării, subliniind importanța acestei metode pentru creșterea obiectivității și transparenței procedurii penale. Studiul explorează elementele esențiale ale tacticii de efectuare a confruntării și impactul normelor procesual-penale asupra modului în care aceasta este organizată. Un accent deosebit este pus pe pregătirea și desfășurarea confruntării în condiții controlate, pentru a preveni influențarea persoanelor implicate.

Sunt oferite recomandări tactice referitoare la modul în care se poate structura procedura pentru a asigura corectitudinea confruntării, incluzând pregătirea minuțioasă a spațiului de confruntare și monitorizarea reacțiilor participanților.

De asemenea, articolul abordează provocările specifice confruntării, precum adaptarea tacticilor în funcție de particularitățile cazului și gradul de divergență dintre declarații.

Cuvinte-cheie: declarații, divergențe, confruntare, înregistrare video, fixare tehnică.

* Conferențiar universitar, doctor, șef, Catedra procedură penală, criminalistică și securitate informațională, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md, ORCID: 0000-0002-8122-7711, e-mail: constantin.rusnac@mai.gov.md

** Doctor, lector universitar, Catedra „Drept public”, Universitatea de Stat din Comrat (ROR: <https://ror.org/024zspx22>), Republica Moldova, ORCID: 0000-0003-2926-0204, e-mail: levandovski@mail.ru

VIDEO RECORDING OF THE CONFRONTATION

Annotation: The article analyzes the use of video recording during confrontations, highlighting the importance of this method in increasing objectivity and transparency in criminal proceedings. The study explores the essential elements of confrontation tactics and the impact of procedural norms on how the confrontation is organized. Special emphasis is placed on the preparation and conduct of the confrontation in controlled conditions to prevent the influencing of the individuals involved.

Tactical recommendations are provided on how the procedure can be structured to ensure the fairness of the confrontation, including the careful preparation of the confrontation space and monitoring participants' reactions.

Additionally, the article addresses the specific challenges of confrontations, such as adapting tactics based on the particularities of the case and the degree of divergence between statements.

Keywords: statements, divergences, confrontation, video recording, technical documentation.

1. INTRODUCERE

În cadrul cercetărilor penale, organele de urmărire penală se confruntă adesea cu declarații contradictorii ale persoanelor implicate, fie că este vorba de martori sau victime, fie de persoane învinuite. Astfel de diferențe, de fond ori de detaliu, sunt frecvente în situațiile în care declarațiile persoanelor implicate vizează aceleași evenimente sau circumstanțe. Cel mai adesea, mărturiile victimelor și ale martorilor sunt în conflict cu declarațiile învinuiților sau bănuiților, creând obstacole majore în procesul de stabilire a adevărului și de găsire a unei soluții corecte în cauza penală.

Contradicțiile dintre declarații reprezintă un risc major la determinarea corectă a faptelor și îngreunează capacitatea organului de urmărire penală de a construi un probatoriu coerent și complet. Având în vedere că orice proces penal trebuie soluționat pe baza unui material probatoriu unitar și armonizat, este esențial ca discrepanțele să fie clarificate în mod eficient. În acest context, legislația procesual penală oferă o soluție eficientă prin utilizarea confruntării, o metodă probatorie destinată să elimine divergențele dintre declarațiile persoanelor audiate. Confruntarea permite audierea concomitentă a două persoane, în scopul clarificării contradicțiilor din declarațiile făcute separat în fazele anterioare ale anchetei.

Pe măsură ce tehnologiile avansează și crește necesitatea de a asigura un proces penal transparent și echitabil, utilizarea înregistrărilor video în timpul confruntării devine o practică tot mai importantă. Această metodă permite nu doar documentarea obiectivă a întregului proces de confruntare, ci și monitorizarea comportamentului și reacțiilor persoanelor implicate. Înregistrările video pot contribui la eliminarea suspiciunilor privind influențarea martorilor sau a inculpaților, oferind o imagine clară și obiectivă a modului în care s-a desfășurat confruntarea.

Scopul articolului este de a explora aspectele tactico-criminalistice, prin prisma legislației procesual-penale, privind utilizarea înregistrărilor video în cadrul confruntării.

2. METODOLOGIE.

Pentru a îndeplini acest obiectiv, având în vedere specificul și complexitatea subiectului abordat, am folosit mai multe metode de cercetare, printre care metoda logică,

metoda sistematică și metoda comparativă. Cercetarea se bazează pe analiza doctrinei și a legislației procesuale penale, având drept finalitate înțelegere mai profundă a rolului înregistrărilor video în efectuarea confruntării.

3. DISCUȚII

„Confruntarea reprezintă un mijloc probatoriu prevăzut de lege, utilizat pentru a clarifica divergențele dintre declarațiile persoanelor audiate în cadrul unei cauze penale. Acest procedeu este reglementat de codul de procedură penală și are drept scop eliminarea neconcordanțelor și stabilirea unui tablou cât mai fidel al faptelor”¹.

Confruntarea este un act procedural menit să garanteze un proces echitabil, oferind persoanelor audiate ocazia de a-și susține declarațiile în mod direct, în prezența celorlalți participanți la procedură. Aceasta contribuie la verificarea veridicității declarațiilor și la obținerea unor dovezi mai clare cu privire la faptele investigate. În funcție de specificul cazului și de impactul divergențelor asupra soluționării cauzei, confruntarea poate deveni un element cheie pentru stabilirea adevărului în procesul penal.

„Conform dispozițiilor legale (art. 113 CPP al RM), confruntarea se poate efectua între oricare două persoane ale căror declarații sunt divergente. Prin urmare, organul de urmărire penală poate aduce față în față, pentru a fi audiați, doi învinuiți sau bănuți, învinuitul sau bănuitul și partea vătămată, partea vătămată și martorii, doi sau mai mulți martori”².

Se poate menționa că, în acest context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin mai multe hotărâri, a criticat evitarea confruntărilor între bănuț, învinuit și martor pe parcursul procesului penal. Curtea a subliniat importanța acestui procedeu pentru asigurarea unui proces echitabil, considerând că lipsa confruntării poate afecta dreptul la apărare și compromite claritatea și corectitudinea probelor administrate (Cauzele Kostovsky³ și van Mechelen⁴). Astfel, Curtea a accentuat importanța confruntării dintre partea apărării, cea a acuzării și martor. Cu referire la cele enunțate mai sus urmează de menționat că „niciun minor nu va fi obligat să participe la confruntarea cu persoana învinuită de infracțiuni contra integrității lui fizice și/sau morale”⁵. De asemenea, nu se admite confruntarea specialiștilor și experților ale căror concluzii prezentate nu se potrivesc.

„Este cel mai eficient procedeu de înlăturare a divergențelor existente în declarațiile depuse anterior de persoane de bună-credință”⁶.

¹ Suci E., Aspecte procesual-penale privind investigarea organizării migrației ilegale. În: Codul de procedură penală al Republicii Moldova – 20 de ani de la intrarea în vigoare, 9 noiembrie 2023, Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare”, 2023, pp.147.

² Doraș Simion Gh., Criminalistică. Elemente de tactică [Criminalistics. Elements of Tactics]. Vol. II. Chișinău: Tipografia Centrală, 1999. p.149.

³ Cauza Kostovski v. the Netherlands [accesat 03.10.2024]. [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-57615%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-57615%22]})

⁴ Hotărârea CtEDO din 30.10.1997 în cauza van Mechelen și alții contra Olandei [accesat 03.10.2024]. <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58111>

⁵ Art. 113 alin.(6) Codul de procedură penală al Republicii Moldova [The Code of Criminal Procedure of the Republic of Moldova], nr. 122-XV din 14 martie 2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251.

⁶ Doraș Simion Gh., Criminalistică. Elemente de tactică [Criminalistics. Elements of Tactics]. Vol. II. Chișinău: Tipografia Centrală, 1999. p.149-150.

„Dialogul desfășurat în cadrul confruntării impulsionează procesele psihice ale celor ascultați, stimulează gândirea, ceea ce conduce la valorificări suplimentare ale împrejurărilor cauzei, ca, în cele din urmă, să se ajungă la acceptarea lor deplină”⁷.

Confruntarea este un procedeu probatoriu care poate genera rezultate pozitive chiar și atunci când unul dintre cei audiați adoptă o poziție de rea-credință. Prezența unei persoane sincere, dispusă să demonteze orice relatare falsă, creează deseori un efect psihologic semnificativ asupra celui care încearcă să manipuleze adevărul. În fața unei astfel de influențe directe, persoana audiată poate fi determinată să renunțe la poziția mincinoasă și să facă noi declarații care să contribuie la elucidarea cazului.

De fapt, scopul principal al confruntării este eliminarea neconcordanțelor dintre mărturii, dar această metodă, dacă este aplicată cu o strategie tactică bine gândită, poate aduce și alte beneficii importante pentru anchetă. Pe lângă clarificarea detaliilor esențiale, confruntarea oferă un cadru în care persoanele audiate își pot aminti informații suplimentare sau detalii neglijate în declarațiile anterioare, pe care le-au considerat inițial irelevante pentru cauză.

Aceste momente de „reamintire” se pot dovedi esențiale în progresul anchetei, deoarece detaliile omise sau ne semnificative la prima vedere pot oferi noi piste de investigație sau chiar noi probe în procesul penal. Astfel, confruntarea nu doar că își îndeplinește rolul de a corecta inconsecvențele, ci contribuie și la aprofundarea cercetării prin obținerea unor informații suplimentare care ar putea să nu fie accesibile prin alte mijloace.

Un alt element cheie pentru desfășurarea confruntării este gestionarea eficientă a dinamicii psihologice dintre participanți. O atitudine hotărâtă din partea anchetatorului, combinată cu folosirea tehnicilor adecvate de audiere, poate exercita influența necesară pentru a stimula sinceritatea sau, în cazul unei persoane de rea-credință, pentru a destabiliza versiunea falsă a evenimentelor.

În această ordine de idei, susținem poziția autorului Doraș S. Gh., potrivit căreia „confruntarea reprezintă, după cum s-a menționat, un procedeu probatoriu de verificare a declarațiilor persoanelor audiate în cauză, dar și o modalitate eficientă de cunoaștere de către organul de urmărire penală a fermității cu care cei audiați se situează pe anumite poziții, pentru a conforma tactica de interacțiune în cadrul activităților ce urmează”⁸. „Confruntarea determină apariția unui stres psihologic aparte, astfel încât persoanele care insistă asupra declarațiilor lor nesincere pot avea reacții care să le demaște rea-credința, reacții ce trebuie surprinse și valorificate în interesul aflării adevărului”⁹.

„Totodată confruntarea este un procedeu probatoriu complex, dificil și riscant, rezultatele căruia adeseori sunt imprevizibile, deoarece, puși față în față, cei ascultați pot conveni la o poziție mincinoasă comună. Învinuții și bănuții pot sesiza punctele slabe ale probatoriului, ceea ce îi va încuraja în nerecunoașterea faptelor de care sunt învinuiți”¹⁰. „La confruntare se va recurge numai dacă se constată că nu există alte modalități decât cea pentru înlăturarea divergențelor existente între declarațiile celor audiați. În acest context, ținem să subliniem că sunt inutile încercările de a confrunta două persoane care

⁷ Aurel Ciopraga, Ioan Iacubuță, *Tratat de tactică criminalistică*, Editura Gama, Iași, 1996, pag 134.

⁸ Doraș Simion Gh., *Criminalistică. Elemente de tactică* [Criminalistics. Elements of Tactics]. Vol. II. Chișinău: Tipografia Centrală, 1999. p.149-150.

⁹ Emilian Stancu, *Criminalistica*. Vol. I, Editura „Actami”, București, 1995, p.89.

¹⁰ Poiană Ion, Păcurariu Ioana, *Drept procesual penal*, Ed: Universul Juridic, București, 2011, p.215.

și-au demonstrat ferm poziția de rea-credință”¹¹. „Organul de urmărire penală trebuie să hotărască cu mare atenție asupra oportunității confruntării a două persoane, dintre care una poate fi dominată de personalitatea celeilalte, fie datorită gradului diferit de cultură generală sau profesională, fie datorită diferenței de vârstă, statutului social, forței fizice etc.”¹². „Nu este oportună confruntarea între persoanele apropiate, după cum este lipsită de perspective confruntarea persoanelor între care există relații dușmănoase”¹³.

În aceeași ordine de idei susținem opinia autorilor Odagiu Iu. și Rusnac C. care menționează că *„efectuarea confruntării la investigarea faptelor de legitimă apărare săvârșite în locurile de detențiune este limitată și depinde, în mare măsură, de faptul dacă cel ce s-a apărut va avea capacitatea de a rezista presiunii atacatorului. Dacă totuși s-a decis să se efectueze confruntarea, trebuie să fim atenți și să întreprindem toate măsurile pentru a nu permite ca un condamnat să îl influențeze pe celălalt în timpul confruntării. O astfel de influență se poate termina cu aceea că cel ce s-a apărut legal „își reamintește” că asupra sa nu a fost săvârșit niciun atac periculos și va depune declarații ce dovedesc nesinceritatea sa, la etapa inițială de investigare. Confruntarea în această situație nu își atinge scopul de înlăturare a divergențelor și de aflare a adevărului”*¹⁴.

Recomandăm ca, înainte de a efectua confruntarea, să fie purtată o discuție cu persoana de bună credință, care ulterior ar putea fi influențată să își modifice declarațiile sau să renunțe la confruntare. Este important să se identifice cauzele și condițiile care ar putea determina acest comportament.

Aplicarea înregistrărilor video în timpul confruntării permite organului de urmărire penală, instanței de judecată și celorlalți participanți să analizeze comportamentul celor implicați și să verifice respectarea legalității procedurii. Înregistrările video trebuie realizate în conformitate cu regulile care guvernează desfășurarea audierilor. În această ordine de idei cu titlu de recomandare vă sugerăm studierea lucrărilor științifice *„Aplicarea mijloacelor tehnice audio-video la audierea persoanei”*¹⁵, *„Aspecte teoretico-practice privind înregistrarea audio și video a audierii în cadrul procesului penal”*¹⁶, *„Înregistrarea audio și video a audierii”*¹⁷.

Am putea sublinia că înregistrările video obținute în timpul confruntării au o importanță deosebită pentru soluționarea justă a cauzelor penale. Acestea oferă o perspectivă mai completă decât procesele-verbale ale acțiunilor de urmărire penală, deoarece

¹¹ Doraș Simion Gh., Criminalistică. Elemente de tactică [Criminalistics. Elements of Tactics]. Vol. II. Chișinău: Tipografia Centrală, 1999. p.150.

¹² Doraș Simion Gh., Criminalistică. Elemente de tactică. Vol II, Chișinău, ed. „Tipografia Centrală”, 1999, p.187.

¹³ Doraș Simion Gh., Criminalistică. Elemente de tactică [Criminalistics. Elements of Tactics]. Vol. II. Chișinău: Tipografia Centrală, 1999. p.151.

¹⁴ Rusnac C., Odagiu Iu., Cercetarea criminalistică a faptelor săvârșite în legitimă apărare. Chișinău: S.n., 2016, p. 176.

¹⁵ Rusnac C., Andronache A., Aplicarea mijloacelor tehnice audio-video la audierea persoanei. În: Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM: științe juridice, 2020, nr. 12, pp. 130-144.

¹⁶ Rusnac Constantin, Scobici Laurențiu, Aspecte teoretico-practice privind înregistrarea audio și video a audierii în cadrul procesului penal. În: Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM: științe juridice, 2023, nr. 18, pp. 75-95.

¹⁷ Rusnac Constantin, Diuvenji Petru, Înregistrarea audio și video a audierii. În: Codul de procedură penală al Republicii Moldova – 20 de ani de la intrarea în vigoare, 9 noiembrie 2023, Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare», 2023, pp. 64-72. (0,52 c.a.). ISBN 978-9975-170-09-3

ce nu toate detaliile, circumstanțele și împrejurările desfășurării confruntării pot fi redate în scris. Înregistrările video surprind nu doar faptele care pot fi consemnate în procesele-verbale, ci și elemente ce nu pot fi exprimate în scris, cum ar fi emoțiile, atitudinile, stilul de comportament al participanților, unde își concentrează atenția și cum reacționează la întrebări. „De exemplu, analiza înregistrărilor video ale confruntării permite observarea stării emoționale a participanților atunci când li se pun întrebări relevante pentru cauza penală. Aceste informații pot fi utilizate și ca instrument de analiză psihologică”¹⁸.

Fixarea confruntării prin înregistrări video poate întâmpina anumite dificultăți, în special în situațiile în care părțile sau persoanele audiate vorbesc simultan. În aceste condiții, redarea înregistrării video devine problematică, deoarece este dificil de identificat cine dintre participanții la acțiunea de urmărire penală a pronunțat anumite fraze.

Pentru utilizarea mijloacelor de înregistrare video, este esențial să se respecte prevederile legale și recomandările tactico-criminalistice.

La aplicarea înregistrărilor video în cadrul efectuării confruntării urmează a fi respectate următoarele reguli:

1. „Confruntarea propriu-zisă începe cu așezarea celor confrunțați față în față, astfel încât să fie supravegheați, după aceasta li se aduce la cunoștință că nu au voie să converseze decât prin intermediul și cu permisiunea celui ce conduce confruntarea”¹⁹;

2. despre aplicarea înregistrărilor video se comunică participanților la confruntare;

3. prima persoană audiată este cea considerată sinceră, căreia i se pune o întrebare referitoare la fapta în discuție. În cazul confruntării a doi învinuiți, „prioritate” va avea cel care recunoaște integral sau parțial acuzațiile ce i se aduc. „Întrebarea adresată acestuia va fi, de asemenea, generală, dar cu un anumit subtext, pentru a-i orienta răspunsurile”²⁰. „Dacă cel audiat oferă un răspuns succint, o situație frecvent întâlnită, i se vor pune întrebări de clarificare, control și completare, până la lămurirea poziției sale. La final, celor confrunțați li se va permite să își adreseze întrebări reciproc. Astfel, organul de urmărire penală va putea obține noi detalii privind circumstanțele și contradicțiile, având ca scop eliminarea acestora în urma confruntării”²¹.

Vorbind despre problematica oferii primei replici în cadrul confruntării recomandăm:

– dacă unul dintre participanți în timpul audierii confirmă existența unor fapte, iar celălalt neagă existența lor, este rațional de a-l audia în primul rând pe cel ce a dat declarații pozitive;

– dacă unul dintre participanți îl demască prin declarațiile sale pe celălalt, el va fi audiat primul;

– dacă audierea se desfășoară la cererea unui participant care dorește să dea declarații în prezența celuilalt, el trebui să fie audiat primul. Dacă inițiatorul neagă existența unor fapte declarate de către celălalt participant și cere ca acesta în prezența lui să-și repete declarațiile, în primul rând va fi audiat nu inițiatorul, ci celălalt participant (depinde

¹⁸ Газизов В.А., Филиппов С.А., Видеозапись и ее использование при производстве следственных действий. Москва, 1997, стр. 57.

¹⁹ Doraș Simion Gh., Criminalistică. Elemente de tactică [Criminalistics. Elements of Tactics]. Vol. II. Chișinău: Tipografia Centrală, 1999. p.151.

²⁰ Doraș Simion Gh., Criminalistică. Elemente de tactică [Criminalistics. Elements of Tactics]. Vol. II. Chișinău: Tipografia Centrală, 1999. p.153.

²¹ Emilian Stancu, Tratat de criminalistică, ed.V, Universul Juridic, București, 2010, p.528.

da caz, or deseori învinuitul din sentimentul de superioritate față de victimă poate cere confruntarea cu aceasta);

– „În fiecare caz este rațional să fie audiat în primul rând participantul care după convingerea lăuntrică a ofițerului de urmărire penală spune adevărul (sau ar putea fi influențat de declarațiile persoanei confruntate)”²².

„Există și excepții care presupun că primul va fi audiat acela care a depus declarații false”²³. „Aceasta are loc în situații în care ofițerul de urmărire penală:

– crede că minciuna audiatului de rea-credință va trezi activitatea celui alt și acesta va face declarații mai amănunțite sau va comunica date noi;

– cunoaște despre intenția audiatului de rea-credință de a folosi confruntarea ca pe un instrument de influență asupra celui alt participant, dar este încrezut că aceasta nu se va realiza și are intenția de a folosi situația creată pentru obținerea unor declarații veridice (urmează de luat în considerație intenția învinuitului la etapa inițială a investigațiilor de a cunoaște poziția celorlalte părți, inclusiv a martorilor, solicitând confruntarea cu acestea);

4. „nu se admite înregistrarea video doar a unei părți din confruntare”²⁴;

5. la finalizarea acțiunii de urmărire penală, înregistrarea poate fi reprodusă integral sau parțial tuturor participanților;

6. completările și adăugirile făcute de participanți trebuie înregistrate pe purtătorul de date;

7. înregistrarea se încheie cu declarațiile persoanelor confruntate (bănuitul, învinuitul, inculpatul, partea vătămată, martorii ș.a.) care confirmă corectitudinea și veridicitatea declarațiilor”²⁵.

„Întrebările și comentariile trebuie să fie clare, exacte, explicite și corecte. Vocea persoanei care efectuează această acțiune de urmărire penală trebuie să fie liniștită și exprimată cu fermitate. Este necesar de a exclude din fraze și propoziții cuvinte suplimentare de genul „măi”, „băi” etc. Întrebările trebuie adresate clar, fiind structurate logic. Discutând cu respect față de persoana care participă la acțiunea de urmărire penală, răspunsurile trebuie ascultate cu atenție”²⁶.

„Specialistul responsabil de înregistrarea video trebuie să surprindă fiecare persoană ale cărei declarații sunt confruntate, atât pe cea care pune întrebările, cât și pe cea care răspunde. Filmarea trebuie să includă atât cadre generale, cât și prim-planuri, astfel încât să fie clar vizibile trăsăturile faciale, gesturile, mimica și modul de pronunțare a cuvinte-

²² Comentariu Cod Procedură Penală [accesat 03.10.2024]. https://kupdf.net/download/comentariu-cod-procedura-penala_59ba7afe08bbc57b1a894d5a_pdf

²³ Andronache A., Burbulea C., Situații de risc ce apar în cadrul confruntării și aplicării reținerii. În: Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, Științe socioumane, ediția a XII-a, nr.1. [accesat 03.10.2024]. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Situatii%20de%20risc%20ce%20apar%20in%20cadru%20confruntarii%20si%20aplicarii%20retinerii.pdf

²⁴ Rusnac C., Diuvenji P., Înregistrarea audio și video a audierii. În: Codul de procedură penală al Republicii Moldova – 20 de ani de la intrarea în vigoare, 9 noiembrie 2023, Chișinău: Departamentul Editorial-Poli-grafic al Academiei „Ștefan cel Mare”, 2023, pp. 64-72.

²⁵ Comentariu Cod Procedură Penală [accesat 03.10.2024]. https://kupdf.net/download/comentariu-cod-procedura-penala_59ba7afe08bbc57b1a894d5a_pdf

²⁶ Газизов В.А., Филиппов С.А., Видеозапись и ее использование при производстве следственных действий. Москва, 1997, стр. 112.

lor persoanei care vorbește”²⁷. Este interzis să se pună alte întrebări înainte de a primi un răspuns complet la cele anterioare. Doar după un răspuns complet se poate trece la următoarea întrebare.

Procesul-verbal al acțiunii de urmărire penală este întocmit concomitent cu aplicarea înregistrărilor video, apoi este definitivat după vizionarea înregistrării. Un aspect interesant care poate influența sub aspect tehnic procesul de efectuare a confruntării este legat de numărul de persoane ale căror declarații prezintă divergențe și se verifică simultan. Practica judiciară arată că, de regulă, confruntarea se desfășoară între două persoane. Totuși, este important de menționat că atât legislația procesual-penală, cât și literatura de specialitate nu impun un număr exact de persoane pentru confruntare, ceea ce înseamnă că pot fi implicate și trei persoane sau mai multe, în funcție de circumstanțele cazului.

Confruntarea în mod concomitent a trei persoane poate aduce și câteva puncte forte, care contribuie la eficiența investigației criminalistice:

- Compararea directă a declarațiilor: Confruntarea simultană permite investigatorului să compare imediat și în mod direct versiunile celor implicați. Astfel, se pot evidenția rapid discrepanțele sau contradicțiile dintre mărturii, oferind o imagine mai clară asupra veridicității fiecărei declarații.

- Clarificarea rapidă a detaliilor: Dacă una dintre persoane face o afirmație eronată sau contradictorie, ceilalți implicați pot răspunde imediat, ceea ce ajută la clarificarea rapidă a detaliilor evenimentului investigat.

- Reducerea timpului de investigare: Prin confruntarea simultană a tuturor părților, se economisește timp pentru organizarea unor confruntări separate, accelerând astfel procesul de clarificare a cazului.

- Presiunea psihologică: Atunci când se face confruntarea în grup, persoanele implicate ar putea să resimtă o presiune psihologică mai mare, ceea ce poate conduce la dezvăluirea mai rapidă a adevărului sau la demascarea minciunilor.

- Interacțiunea spontană: Prezența tuturor părților poate genera reacții spontane și neașteptate care pot oferi indicii importante pentru anchetator, fie prin limbajul corpului, fie prin tonul sau reacțiile la afirmațiile celorlalți.

Aceste puncte forte fac din confruntarea simultană un instrument util în situațiile complexe, unde sunt necesare clarificări rapide și detaliate.

De asemenea, confruntarea în mod concomitent a trei persoane prezintă o serie de provocări tactico-criminalistice, care pot afecta eficiența și corectitudinea procesului. În primul rând, dificultatea constă în gestionarea interacțiunilor dintre cei confrunțați. Fiecare persoană poate avea o percepție sau o versiune diferită a faptelor, iar în acest context, riscul influențării reciproce crește considerabil. Persoanele pot încerca să-și adapteze mărturiile în funcție de ce aud sau văd la ceilalți, generând riscul distorsionării adevărului.

Un alt aspect important este complexitatea administrării procesului. Ofițerul de urmărire penală trebuie să fie atent la comportamentul fiecărei persoane implicate, având grijă să le ofere un tratament corect și echitabil, fără a permite vreo influență indirectă.

²⁷ Rusnac C., Diuvenji P., Înregistrarea audio și video a audierii. În: Codul de procedură penală al Republicii Moldova – 20 de ani de la intrarea în vigoare, 9 noiembrie 2023, Chișinău: Departamentul Editorial-Poli-grafic al Academiei „Ștefan cel Mare”, 2023, pp. 64-72.

Acest lucru presupune o planificare detaliată și menținerea unei atitudini imparțiale de-a lungul întregului proces.

De asemenea, este dificil de menținut ordinea și claritatea discuțiilor. Cu trei persoane care vorbesc și se confruntă simultan, există riscul ca detalii importante să fie trecute cu vederea sau ca mărturiile să se amestece, ceea ce complică analiza ulterioară a probelor.

În perspectivă putem accepta realizarea unei confruntări cu participarea a trei persoane, procesul fiind determinat de *potențialul tactic al ofițerului de urmărire penală*²⁸.

Confruntarea prin videoconferință ar reprezenta o alternativă modernă la confruntarea tradițională, având în vedere că legislația procesuală penală este permisivă în acest sens, prin prisma articolelor 110 și 113 alin. (3) din Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova.

4. CONCLUZII

În cadrul confruntărilor, utilizarea înregistrărilor video presupune respectarea unor reguli stricte. În primul rând, înregistrările trebuie să fie obținute legal și autentificate pentru a se asigura că nu au fost manipulate. Calitatea imaginilor este esențială, astfel încât persoanele implicate să fie clar vizibile și identificabile. Părțile trebuie informate din timp despre utilizarea tehnicii video, iar procesul de înregistrare se face în condiții tehnice optime, cu documentarea fiecărei etape. Persoana responsabilă de efectuarea confruntării trebuie să dețină o poziție neutră, iar întregul proces va fi transparent și obiectiv. Aceste măsuri vor asigura validitatea probelor și corectitudinea efectuării confruntării.

BIBLIOGRAFIE BIBLIOGRAPHY

- Andronache A., Burbulea C. *Situații de risc ce apar în cadrul confruntării și aplicării reținerii* [Risk Situations That Arise During Confrontation and the Application of Detention]. În: *Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, Științe socioumane*, ediția a XII-a, nr.1 [accesat 03.10.2024]. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Situatii%20de%20risc%20ce%20apar%20in%20cadrul%20confruntarii%20si%20aplicarii%20retinerii.pdf
- Cauza Kostovski v. the Netherlands [accesat 03.10.2024]. [https://hudoc.echr.coe.int/eng/#{%22itemid%22:\[%22001-57615%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng/#{%22itemid%22:[%22001-57615%22]})
- Ciopraga A., Iacubuță I. *Tratat de tactică criminalistică* [Treaty of Criminalistic Tactics]. Iași: Editura Gama, 1996.
- Codul de procedură penală al Republicii Moldova [*The Code of Criminal Procedure of the Republic of Moldova*], nr. 122-XV din 14 martie 2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2013, nr. 248-251.
- Comentariu Cod Procedură Penală [*Commentary on the Code of Criminal Procedure*] [accesat 03.10.2024]. https://kupdf.net/download/comentariu-cod-procedura-penala_59ba7afe08bbc57b1a894d5a_pdf
- Doraș S. Gh. *Criminalistică. Elemente de tactică* [Criminalistics. Elements of Tactics]. Vol. II. Chișinău: Tipografia Centrală, 1999.

²⁸ Tîmciuc V., Pui Ed., Galemba V., Asistența tehnico-criminalistică la cercetarea infracțiunilor. În: *Legea și Viața*, 2022, nr. 3-4(363-364), p. 6.

- Hotărârea CtEDO din 30.10.1997 în cauza van Mechelen și alții contra Olandei [accesat 03.10.2024]. <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58111>
- Stancu Emilian. *Tratat de criminalistică* [Treaty of Criminalistics], ed. V., București: Universul Juridic, 2010.
- Poiană I., Păcurariu I. *Drept procesual penal* [Criminal Procedural Law]. București: Universul Juridic, 2011.
- Rusnac C., Diuvenji P. Înregistrarea audio și video a audierii [Audio and Video Recording of Hearings]. În: *Codul de procedură penală al Republicii Moldova – 20 de ani de la intrarea în vigoare*, 9 noiembrie 2023, Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare”, 2023.
- Rusnac C., Andronache, A. Aplicarea mijloacelor tehnice audio-video la audierea persoanei [The Application of Audio-Video Technical Means During the Hearing]. În: *Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM: științe juridice*, Chișinău, 2020, Nr. 12.
- Rusnac C., Odagiu Iu. *Cercetarea criminalistică a faptelor săvârșite în legitimă apărare* [Criminalistic Investigation of Acts Committed in Self-Defense]. Chișinău: S.n., 2016.
- Rusnac C., Scobici L. Aspecte teoretico-practice privind înregistrarea audio și video a audierii în cadrul procesului penal [Theoretical and Practical Aspects Regarding Audio and Video Recording of Hearings in Criminal Proceedings]. În: *Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM: științe juridice*, Chișinău, 2023, Nr. 18.
- Stancu Em. *Criminalistica*, Vol. I [Criminalistics, Vol. I]. București: Actami, 1995.
- Suciu E. Aspecte procesual-penale privind investigarea organizării migrației ilegale [Procedural and criminal aspects regarding the investigation of illegal migration organization]. În: *Codul de procedură penală al Republicii Moldova – 20 de ani de la intrarea în vigoare*, 9 noiembrie 2023, Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare”, 2023.
- Tîmciuc V., Pui Ed., Galemba V. Asistența tehnico-criminalistică la cercetarea infracțiunilor [Technical-Criminalistic Assistance in Crime Investigations]. În: *Legea și Viața*, Chișinău, 2022, Nr. 3-4(363-364).
- Газизов В.А., Филиппов С.А. *Видеозапись и ее использование при производстве следственных действий* [Video Recording and Its Use in Conducting Investigative Actions]. Москва, 1997.